

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Αθήνα, 09-1-2018

Αριθ. Πρωτ: 192/4255

Ταχ. Δ/ση: Λ. Συγγρού 150
Ταχ. Κώδικας: 176 71 - ΚΑΛΛΙΘΕΑ
TELEFAX: 210 92 12 090
Πληροφορίες: Διον. Βλάχος
Τηλέφωνο: 210 928.72.38
Email: d.vlachos@minagric.gr

Προς: ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΘΕΜΑ: «Εισαγωγή, κατοχή και διακίνηση παράνομων φυτοπροστατευτικών προϊόντων (φυτοφαρμάκων)».

Κατά το προηγούμενο έτος σε **πενήντα μία (51) υποθέσεις** εισαγωγής, κατοχής, διακίνησης και χρήσης παράνομων φυτοπροστατευτικών προϊόντων **επιβλήθηκαν πρόστιμα συνολικά πλέον των διακοσίων χιλιάδων ευρώ (200.075 €)**. Η παραβατικότητα των παράνομων φυτοπροστατευτικών προϊόντων παρουσιάζει έξαρση και για την αντιμετώπιση του φαινομένου απαιτείται η εντατικοποίηση των διενεργούμενων ελέγχων.

Είναι συχνά τα περιστατικά όπου τα παράνομα φυτοφάρμακα αποκαλύπτονται από ελέγχους τελωνειακών και αστυνομικών αρχών κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων τους.

Σε κάθε υπόθεση επιβολής διοικητικών κυρώσεων για εισαγωγή, κατοχή, διακίνηση και χρήση παράνομων φυτοπροστατευτικών προϊόντων ενημερώνεται άμεσα ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και περικλύονται οι κοινοτικές ενισχύσεις του εμπλεκόμενου κατά 20%, σύμφωνα με την εγκύκλιο 417/2-10-2012.

Τα αποτελέσματα των ελέγχων δημοσιεύονται αναλυτικά στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: <http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop-production/fytoprostasiamenu/elenxoifitoprostateytikonmenu/745-apotelesmata-elegxon>.

Με σκοπό την παροχή πληροφόρησης σχετικά με τα παράνομα φυτοφάρμακα, η υπηρεσία μας, υπενθυμίζει τα παρακάτω:

Ποια είναι τα παράνομα φυτοφάρμακα και πώς αναγνωρίζονται

Τα παράνομα φυτοφάρμακα διακρίνονται από τα νόμιμα φυτοφάρμακα ως εξής:

Τα νόμιμα φυτοφάρμακα έχουν ετικέτα στην **Ελληνική γλώσσα**, που αναφέρει τον **αριθμό έγκρισης**, την **εταιρεία κάτοχο της έγκρισης**, τις **οδηγίες χρήσης**, τις **προφυλάξεις** που πρέπει να πάρει ο χρήστης όταν πχ ψεκάζει, τις οδηγίες για περίπτωση ατυχήματος κλπ. Το νόμιμο φυτοφάρμακο συνήθως **εισάγεται σε μεγάλες συσκευασίες των 200 λίτρων** από τις εταιρείες κατόχους των εγκρίσεων κυκλοφορίας και συσκευάζεται από τα Ελληνικά εργοστάσια φυτοφαρμάκων ή σε ετοιμόχρηστες συσκευασίες μέχρι είκοσι (20) λίτρων που φέρουν ετικέτα στην Ελληνική γλώσσα με τις ανωτέρω αναφερόμενες ενδείξεις.

Το παράνομο φυτοφάρμακο είναι είτε σε **λευκό μπουκάλι** είτε σε μπουκάλι με **ξενόγλωσση ετικέτα** (συνήθως στη Βουλγαρική ή Τουρκική γλώσσα), εισάγεται είτε από **παραγωγούς**, είτε από **«μεσάζοντες» Ελληνικής ή αλλοδαπής υπηκοότητας** σε συσκευασίες μέχρι 20 λίτρα για να μπορεί να πουληθεί άμεσα, **χωρίς παραστατικά** ή με παραστατικά που το περιγράφουν **παραπλανητικά ως λίπασμα**, παρακάμπτοντας τελωνεία και υπηρεσίες ελέγχου (εισαγωγή μη εργάσιμες μέρες και ώρες, απόκρυψη φορτίου στο πίσω μέρος εμπορευματοκιβωτίων, αποθήκευση σε ακατάλληλες αποθήκες μακριά από προσβάσιμους χώρους κλπ).

Εικόνες από πρόσφατες και παλαιότερες υποθέσεις παράνομων φυτοφαρμάκων που εντοπίστηκαν

Με τα παράνομα φυτοφάρμακα, η ζημία στην εθνική οικονομία είναι πολλαπλή: Δεν εισπράττονται οι απαραίτητοι δασμοί κατά την εισαγωγή τους, δεν εισπράττεται ο ΦΠΑ κατά τη διακίνησή τους εταιρείες και καταστήματα εμπορίας φυτοφαρμάκων οδηγούνται στον οικονομικό μαρασμό και εκτίθενται σε μεγάλους κινδύνους οι χρήστες των προϊόντων, το περιβάλλον και οι καταναλωτές των προϊόντων που θα ψεκαστούν με παράνομα φυτοφάρμακα.

Πώς επιβεβαιώνεται ότι το σκεύασμα είναι φυτοπροστατευτικό προϊόν;

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διατηρεί ιστοσελίδα (EU Pesticide Database), http://ec.europa.eu/sanco_pesticides/public/?event=activesubstance.selection , όπου εφόσον προστεθεί η δραστική ουσία που αναφέρεται στην ετικέτα του σκευάσματος και ζητήσει να εμφανιστούν οι λεπτομέρειες (show details), ενημερώνεται για το εάν υπάρχουν εγκρίσεις και σε ποια κράτη-μέλη σε σκευάσματα με την εν λόγω δραστική ουσία καθώς και για την τοξικολογική ταξινόμησή της.

Ισχύουσα Κοινοτική και Εθνική νομοθεσία

Σύμφωνα με το άρθρο 28, παράγραφος 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 1107/2009 ένα φυτοπροστατευτικό προϊόν **δεν διατίθεται στην αγορά ούτε χρησιμοποιείται** αν δεν έχει αδειοδοτηθεί στο οικείο κράτος μέλος σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό.

Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8), όποιος **εισάγει**, παρασκευάζει προς εμπορία, εμπορεύεται, **κατέχει**, διαθέτει καθ' οιονδήποτε τρόπο, έστω και δωρεάν, ανταλλάσσει, **μεταφέρει**, **χρησιμοποιεί** ή διαφημίζει μέσα στη χώρα φυτοπροστατευτικό προϊόν, για το οποίο δεν έχει χορηγηθεί άδεια διάθεσης στην αγορά ή η άδεια διάθεσης στην αγορά τού έχει ανακληθεί ή δεν έχει χορηγηθεί άδεια παράλληλου εμπορίου ή δεν έχει χορηγηθεί άδεια πειραματισμού, τιμωρείται με πρόστιμο από χίλια (1.000) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ. Τα εν λόγω φυτοπροστατευτικά προϊόντα δεσμεύονται και επανεξάγονται στη χώρα προέλευσης προκειμένου για χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ή επιστρέφονται στο κράτος – μέλος αποστολής.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8) «**όποιος εισάγει, παρασκευάζει προς εμπορία, κατέχει, διαθέτει καθ' οποιονδήποτε τρόπο, έστω και δωρεάν, ανταλλάσσει, μεταφέρει ή χρησιμοποιεί μέσα στη χώρα φυτοπροστατευτικό προϊόν, για το οποίο δεν έχει χορηγηθεί άδεια διάθεσης στην αγορά ή του οποίου η άδεια διάθεσης στην αγορά έχει ανακληθεί ή για το οποίο δεν έχει χορηγηθεί άδεια παράλληλου εμπορίου, τιμωρείται με φυλάκιση από τρεις (3) μήνες έως ένα (1) έτος**».

Κίνδυνοι από τα παράνομα φυτοφάρμακα

Τα παράνομα φυτοφάρμακα είναι επικίνδυνα για την ανθρώπινη υγεία, για τις καλλιέργειες και η διακίνησή τους επιφέρει σημαντικές ζημιές στην εθνική οικονομία. Τα χαρακτηριστικά επικινδυνότητας των παράνομων φυτοφαρμάκων είναι:

- Δεν έχουν ελεγχθεί και εγκριθεί στη χώρα μας, συνεπώς μπορεί να μην περιέχουν τη δραστική ουσία στην κατάλληλη συγκέντρωση (νοθευμένα) ή να μην έχουν τις κατάλληλες πρόσθετες ουσίες που προάγουν την

αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια του κάθε φυτοφαρμάκου ή να περιέχουν επιβλαβείς για την υγεία προσμίξεις λόγω του μη ποιοτικού τρόπου παρασκευής τους.

- Τα παράνομα φυτοφάρμακα συνήθως δεν φέρουν ετικέτα στην Ελληνική γλώσσα. Συνήθως, είτε βρίσκονται σε λευκά δοχεία χωρίς καμία ένδειξη είτε με ξενόγλωσση ετικέτα (συνήθως στη Βουλγαρική ή Τουρκική γλώσσα). Και στις δύο περιπτώσεις ο παραγωγός χρήστης των παράνομων φυτοφαρμάκων δεν γνωρίζει και δεν μπορεί να πληροφορηθεί για τις οδηγίες χρήσης, για τις προφυλάξεις, για το αντίδοτο σε περίπτωση ατυχήματος, κλπ.
- Πολύ συχνά τα παράνομα φυτοφάρμακα οδηγούν ακόμη σε φυτοτοξικότητες (καταστροφή καλλιέργειας) λόγω της κακής ποιότητας που έχουν.
- Τελευταία παρατηρούνται ολοένα και περισσότερες περιπτώσεις παραποιημένων (πλαστών) φυτοπροστατευτικών προϊόντων.
- Στις περιπτώσεις εκείνες όπου το παράνομο φυτοφάρμακο περιέχει δραστική ουσία που έχει απαγορευτεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στους ανωτέρω κινδύνους προστίθεται ο κίνδυνος της απόρριψης φορτίων εξαχθέντων προϊόντων, λόγω ανεύρεσης υπολειμμάτων του παράνομου φυτοφαρμάκου και η προκαλούμενη δυσφήμιση των Ελληνικών προϊόντων.

Ενεργοποίηση ελεγκτικών αρχών και φορέων

Οι μήνες από Ιανουάριο έως Μάρτιο θεωρούνται για τη χώρα μας ιδιαίτερα κρίσιμοι καθώς αποτελούν την περίοδο που συνήθως εισάγονται αρκετά φυτοπροστατευτικά προϊόντα για να συσκευαστούν και να τροφοδοτηθούν τα καταστήματα εμπορίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Αστυνομία (Europol) τα δίκτυα διακίνησης παράνομων φυτοφαρμάκων συνιστούν μορφή οργανωμένου εγκλήματος.

Οι **Τελωνειακές αρχές της Χώρας** έχουν κατ' επανάληψη εντοπίσει δεκάδες περιπτώσεις παράνομης εισαγωγής φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Στους ελέγχους για τα παράνομα φυτοφάρμακα λόγω της προκαλούμενης φοροδιαφυγής έχουν κατ' επανάληψη συμμετάσχει υπάλληλοι του **Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.)**.

Το **Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΓΕΩΤ.Ε.Ε.)** έχει επανειλημμένα εκφράσει τις διαμαρτυρίες του για την έκταση της διακίνησης των παράνομων φυτοφαρμάκων και των προβλημάτων που προκαλούν, όπως και δεκάδες καταστήματα εμπορίας νόμιμων φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Ο **Ελληνικός Σύνδεσμος Φυτοπροστασίας (Ε.ΣΥ.Φ.)** που εκπροσωπεί εταιρείες φυτοφαρμάκων στη χώρα μας λειτουργεί και γραμμή καταγγελιών για παράνομα φυτοφάρμακα, η οποία μέχρι σήμερα έχει οδηγήσει στην εξακρίβωση σειράς υποθέσεων διακίνησης παράνομων φυτοφαρμάκων.

Υπάρχει δόλος στη διακίνησή τους;

Ο Έλληνας παραγωγός δεν χρειάζεται να κατέχει ιδιαίτερες γνώσεις νομοθεσίας φυτοφαρμάκων. Γνωρίζει από το 1977 που ψηφίστηκε ο ν.721/1977 (ΦΕΚ Α'298) ότι τα νόμιμα φυτοφάρμακα έχουν ετικέτα στην Ελληνική γλώσσα και αριθμό έγκρισης κυκλοφορίας από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και ότι η μόνη υποχρέωσή του είναι η **τήρηση των αναγραφόμενων επί της ετικέτας ενός φυτοφαρμάκου**.

Γνωρίζει ότι τα ελεγμένα και εγγυημένα φυτοφάρμακα διακινούνται από τα **καταστήματα εμπορίας γεωργικών φαρμάκων από το 1973**, τα οποία καταστήματα **διαθέτουν γεωπόνο** που τους παρέχει όχι μόνον το φυτοφάρμακο αλλά και την απαιτούμενη τεχνική στήριξη.

Όταν κάποιος διακινεί, μεταφέρει ή προμηθεύεται ένα παράνομο φυτοφάρμακο, το οποίο δεν είναι ελεγμένο, δεν έχει ετικέτα στην Ελληνική γλώσσα και δεν πουλιέται από κατάστημα εμπορίας γεωργικών φαρμάκων, ο μόνος λόγος είναι γιατί έχει μεγάλη διαφορά τιμής και **έτσι θα προσπορίσει το παράνομο χρηματικό όφελος**, καταστρατηγώντας τη νομοθεσία και εκθέτοντας σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία, τις καλλιέργειες και την οικονομία. Συνεπώς, και μόνον η ανυπαρξία ετικέτας ή η ύπαρξη ξενόγλωσσης ετικέτας στα παράνομα φυτοφάρμακα τεκμηριώνει τη γνώση του εμπλεκόμενου για το παράνομο φάρμακο (διαπιστωθείσα παράβαση) που ήταν και η επιδίωξή του. Να προμηθευτεί φυτοφάρμακο που δεν επιτρέπεται στη χώρα μας αλλά είναι φθηνό και είτε δεν υφίσταται τιμολόγιο αγοράς (φοροδιαφυγή) είτε δεν υφίστανται δασμοί (δασμοδιαφυγή).

Άμεση διοικητική συνδρομή στους ελέγχους των παράνομων φυτοφαρμάκων

Αρμόδιες αρχές για τον έλεγχο των παράνομων φυτοφαρμάκων είναι οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των κατά τόπους Περιφερειακών Ενοτήτων και τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του Υπουργείου αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Συντονιστική Εθνική Αρχή για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα (φυτοφάρμακα) είναι η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Για την ad hoc συνδρομή σε κάθε περιστατικό πρέπει να επικοινωνείτε στο τηλέφωνο **210-928.72.38**, fax **210-92.12.090**, **210-928.71.60**, e-mail: d.vlachos@minagric.gr. Η επικοινωνία πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο άμεση χρονικά για την αποτελεσματικότητα των απαιτούμενων ενεργειών.

Με σκοπό την πληροφόρηση όλων των αστυνομικών και τελωνειακών αρχών που κατά την άσκηση των καθηκόντων τους θα αντιμετωπίσουν την εισαγωγή, κατοχή και διακίνηση παράνομων φυτοπροστατευτικών προϊόντων (φυτοφαρμάκων) αλλά και την εντατικοποίηση των διενεργούμενων ελέγχων παρακαλούμε όπως γνωστοποιήσετε το παρόν έγγραφο στις υφιστάμενες υπηρεσίες σας, έτσι ώστε κατά τη διάρκεια ελέγχων φορτηγών, ημιφορτηγών και ΙΧ αυτοκινήτων να ελέγχεται τυχόν ύπαρξη παράνομων φυτοφαρμάκων.

Για την ενημέρωση των δικαστικών αρχών που εκδικάζουν υποθέσεις παράνομων φυτοπροστατευτικών προϊόντων (φυτοφαρμάκων), παρακαλούμε να γνωστοποιείτε το παρόν έγγραφο με σκοπό την προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος, βασικές συνιστώσες του οποίου είναι η δημόσια υγεία και η εθνική οικονομία.

Τέλος, σε κάθε περίπτωση που εντοπίζονται παράνομα φυτοφάρμακα, παράνομα εισαχθέντα στη χώρα μας (π.χ. Τουρκίας) θα πρέπει να ενημερώνεται άμεσα και η αρμόδια Τελωνειακή αρχή για την επιβολή των προβλεπόμενων δασμών.

Εντατικοποίηση ελέγχων

Καθώς οι μήνες από Ιανουάριο έως Μάρτιο θεωρούνται για τη χώρα μας ιδιαίτερα κρίσιμοι καθώς αποτελούν την περίοδο που συνήθως εισάγονται και αρκετά παράνομα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, καλούνται όλες οι αρμόδιες αρχές να εντατικοποιήσουν τους ελέγχους που διενεργούν.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Δρ Α. ΜΑΥΡΙΔΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ:	ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ
<p>1. Υπουργείο Οικονομικών Γενική Γραμματεία Φορολογικών & Τελωνειακών Θεμάτων Γεν. Δ/νση Τελωνείων & Ε.Φ.Κ. Δ/νση 19^η Τελ. Διαδικασιών Τμήμα Α΄ Καρ. Σερβίας 10, <u>101 84 - ΑΘΗΝΑ</u> (Fax: 210-69.87.450, e-mail: d19diadi@otenet.gr)</p>	<p>1. Γραφείο Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, κ. Ευ. Αποστόλου Αχαρνών 2, <u>ΕΝΤΑΥΘΑ</u></p> <p>2. Γραφείο Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, κ. Β. Κόκκαλη Αχαρνών 2, <u>ΕΝΤΑΥΘΑ</u></p> <p>3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα κ. Ν. Αντώνογλου Αχαρνών 2, <u>ΕΝΤΑΥΘΑ</u></p>
<p>2. Γ.Α.Δ.Π. Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης Λ. Δημοκρατίας 3, ΤΚ 691 00, Κομοτηνή Email: gadpanmakthrakis@hellenicpolice.gr</p>	<p>4. Γραφείο Προϊσταμένης Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας κ. Γ. Κωστοπούλου, Αχαρνών 2, <u>ΕΝΤΑΥΘΑ</u></p>
<p>3. Γ.Α.Δ.Π. Κεντρικής Μακεδονίας Μοναστηρίου 326, ΤΚ 541 21, Θεσσαλονίκη Email: gadpkmakedonias@hellenicpolice.gr</p>	<p>5. Περιφερειακές Ενότητες Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής <u>Έδρες τους</u></p>
<p>4. Γ.Α.Δ.Π. Δυτικής Μακεδονίας Τσόντζα 2, ΤΚ 501 00, Κοζάνη Email: gadpdmakedonias@hellenicpolice.gr</p>	<p>6. Π.Κ.Π.Φ.Π & Φ.Ε. <u>Έδρες τους</u></p>
<p>5. Γ.Α.Δ.Π. Θεσσαλίας Γ. Παπανδρέου 14 & Μουσών, ΤΚ 413 34, Λάρισα Email: gadpthessalias@hellenicpolice.gr</p>	
<p>6. Αστυνομική Δ/νση Αλεξανδρούπολης Καραϊσκάκη 6, Τ.Κ. 68100, Αλεξανδρούπολη E-mail: adalexandroupolis@hellenicpolice.gr</p>	